

GOIGS DEL SANTÍSSIM ROSARI PER TOT LO

TEMPS DEL ANY; QUE SE CANTAN EN LA IGLESIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE D'OLZINELLES: BISBA T DE BARCELONA.

Tindràs per Nort à MARIA de ta eterna salvació; si refas ab devoció lo Rosari cada dia.

Aquesta devoció fanta es de molt gran eficacia, per lograr remey, y gracia; si treball algun espanta: Molt propicia en pena tanta, tindràs à la Verge pia; si refas, &c.

Tot quant Tresor al Mon ye dels Eraris Celestials, lo reparteix ab raudals de gracies, y de mercè: La tua ma la clau te de tant gran Tesoreria: si refas, &c.

Si à MARIA ab confiança, y afectuos cor veneras, te premiarà de veras ab la Benaventuransa: Eita tant breu alabança, farà eterna melodia; si refas, &c.

Com à Mare de pietat, promèt grata lo etern premi, al que notà en son gremi, lo serveix ab voluntat: Y ab tota seguretât, ofaràs ta companyia; si refas, &c.

Lo Rosari es lo Sagrat per los pobres pecadors, perquè suspèn los rigors, de nostre Deu indignat: Si ploras be ton peccat te consolarà MARIA; si refas, &c.

Es Baluart singular, ahont la Verge defensa, al que de la culpa densa preit espera triunfar: Confessa sens mes tardar, farà la Verge ta guia: si refas, &c.

¶ Ora pro nobis, &c.



OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quasumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere: Et Gloriosa Beata Maria semper Virginis intercessione à praesenti liberari tristitia, & aeterna perfrui laetitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Iris de serenitat es aquesta devoció, que nos alcança el perdó de la Divina Bondat: Si ets peccador ofegat en las culpas te alivia; si refas, &c.

Es Musica Angelical, de singular alegria, per lo Fill, y Mare pia, y la Cort Celestial: A la Serpent infernal, causaràs gran cobardia, si refas, &c.

Cada granet de Rosari ab que à MARIA se invoca, es bala que arrasa, y toca al Infern nostre contrari: Venceràs molt de ordinari sos furors, y alevosia; si refas, &c.

Ditxos aquell tirador, que dispersa cada dia esta forta Artilleria, contra el Dimoni traydor: Aixis son malvat furor, renouràs ab valentia; si refas, &c.

Si pelàs aixi fort asseguras en tota hora, lo favor de esta Senyora, pera tenir bona mort: Espera per ton conort en tal transit alegria; si refas, &c.

Podràs per las Indulgencias, que guarayas ab lo Rosari; satisfic ab est Erari en vida tas Indulgencias: A resor de tas Excelencias, promet esta Confraria; si refas, &c.

Tindràs per Nort à MARIA de ta eterna salvació; si refas ab devoció lo Rosari de MARIA.

¶ Ve digni efficiamur, &c.

INDVLGENCIAS, QUE GVANYAN LOS CONFRARES, Y CONFRARESSAS DE NOSTRA SENYORA DEL ROSER.

GREGORI XIII. concedi cent dias de Indulgencia Plenaria á tots los Confreres, y Confraressas de las Confrarias del Santíssim Rosari; que Confessats, y Combregats assistiran à la Professió del primer Diumenge del mes, y pregaran per la Pau, y Concordia dels Princesps Christians, Extirpació de las Heretgias, y Exaltació de la Santa Mare Iglesia.

Aixi mateix concedeix Indulgencia Plenaria à tots los Confreres, y Confraressas, que verdaderament Confessats, y Combregats viutarán la Capella del Roser; en los dias, en los quals se celebra algun Mysteri del Rosari.

Item, Innocencio VIII. y Leo X. concedeixen, que en la femmana que resaràn devotament lo Rosari de MARIA SANTÍSSIMA; guanyen una vegada en la vida, y altra en la mort Indulgencia Plenaria.

Item, Pio V. concedeix Indulgencia Plenaria als Confreres constituhits en lo Article de la mort, que Confessats, y Combregats rebrán la Sagrada Comunió per modó de Viatic.

BARCELONA: En la Estampa de JOSEPH ALTÉS Llibretèr, al carrer de la Llibreteria, Any 1743.

Els goigs

La lloança mariana és gairebé tan antiga com el cant a l'Església. Li forneix el tema concretat en els misteris de goig de la Mare de Déu, que es va repetint i perfeccionant en composicions i himnes antics. Al segle XIII se n'emparen els trobadors, que el revesteixen amb les formes de cançó i de dansa, d'entre les que ells propaguen, i els pelegrins se l'enduen i, per fi, l'Església les va adoptant amb l'intent d'entretenir i d'estimular els devots que s'aplegaven a les portes dels santuaris.

Ací neixen els goigs amb una forma molt semblant a la que ara ens és tan coneguda, la qual evoluciona ràpidament: de la primitiva *Ballada dels goitxs de Nostra Dona en vulgar catalan, a ball rodó*, continguda al manuscrit del Llibre Vermell de Montserrat (que encara podem admirar quan els canta l'actual escolania), fins als Goigs de la Mare de Déu del Roser, amb lletra i música popular i vivents en moltes parròquies i congregacions de la nostra terra.

La religió, devers els segles XIV i XV, feia una derivació, del sentit majestàtic del papat a les devocions populars, i cercava el suport del poble. És d'aquells temps la fundació de les Confraries del Roser (que enguany compleixen cinc-cents anys), compromeses a cantar els goigs de la Mare de Déu en llurs reunions sabatines. Els poetes els n'escruiuran els textos, atenant-se al model en ús, i un exemple ben típic, compost per mossèn Bernat Fonollar, forma part de les *Trobes en llaors de la Verge Maria*, el primer llibre imprès en català, del qual acabem de cloure el cinquè centenari. La creació dels gremis professionals, destinats a protegir els interessos i a col·laborar en el govern de les ciutats; les confraries de devots que organitzen auxilis per a malalts i pobres; les freqüents epidèmies que mouen els pobles a fer vots i lloances als sants protectors, la veneració de relíquies, i l'amor a la Mare de Déu, que es manifesta en les distintes advocacions locals, persistents en les imatges trobades, les aparicions, les ermites i els santuaris... El segle XVI és propici a la devoció popular i la manifesta per mitjà d'aquest cant que havia començat la gloriosa tradició i que la impremta ajudaria a difondre, incloent-lo en els llibres per als fidels i, després, estampant-lo en fulls solters, semblants als que utilitzem encara, els quals servien com a memòria dels cantaires, de convocatòria o justificant dels confreres, o bé com a record dels llocs visitats i fins per fer-lo present als malalts que pregaven sense moure's de casa.

La gran arrencada dels goigs correspon, certament, als anys més pobres del conreu de les lletres catalanes. Si hi hagués hagut uns poetes d'ambició, potser haurien creat uns cants més variats, més originals o més doctes. Potser sí: però el cert és que, malgrat totes les vicissituds, els goigs contribueixen a mantenir la llengua catalana escrita en vers, impresa i cantada pel poble. Els textos són refets i adaptats a la devoció local per col·laboradors improvisats i anònims, i les melodies passen d'un lloc a l'altre encaixant-les com podien sobre lletres deficientes. Així i tot, del segle XVI ençà tots els poetes catalans de significació han compost lletres per a goigs, i fins coneixem el nom d'alguns escriptors només perquè hi apareix a les capçaleres.

La Renaixença, en aquest punt concret refermada per mossèn Jacint Verdaguer, produí la revifalla dels goigs, i tot seguir del cant popular a l'Església, al qual l'insigne poeta aportà un treball generós que encara perdura.

Amb el seu exemple altres poetes compongueren goigs. I devers els primers anys del nostre segle apareixen goigs veritablement nous, amb textos i melodies que arrelen, i són l'obra dels innovadors que també treballen en altres aplicacions artístiques al servei de l'Església.

Els Amics dels Goigs

La recuperació dels goigs començava a mitjan segle passat, no tan sols per la col·laboració dels escriptors que donaven qualitat als textos, sinó també per l'estímul que oferien col·leccionar l'immens material aleshores dispers. Marià Aguiló i Manuel Milà i Fontanals eren dels primers.

Amb ells hi havia mossèn Jacint Verdaguer, i tots els excursionistes, que en llurs sortides dedicades a les ciències i a l'enfervoriment, recollien els goigs allà on en trobaven i iniciaven les col·leccions modernes que comptarien els exemplars per milers i servirien els estudiosos de les lletres, de les arts, de la tipografia, dels oficis i de les devocions, amb tants d'elements com aquesta literatura popular manifesta, a part del llenguatge dels textos.

A les darreries del segle ja hi ha associacions de gogistes, i les col·leccions que aleshores s'iniciaren ara es troben als museus i biblioteques públiques.

L'any 1922, mossèn Francesc Baldelló impulsà la constitució dels Amics del Goigs, els quals encara s'honoren de tenir-lo com a president honorari. La finalitat de l'entitat és d'impulsar el cant dels goigs allà on encara és vivent, d'estimular els poetes i els músics perquè en creïn de nous, de dignificar les edicions, de fomentar els estudis que aquests materials proporcionen. I per damunt de tot, de reintroduir a l'església el cant en llengua catalana, ajustada a la tradició de la terra i mirant a una indeclinable qualitat artística. Altres nuclis de gogistes s'han format i es sostenen, en càlid contacte, en diverses ciutats de Catalunya.

Tal com la història dels goigs antics mostra l'evolució de la llengua catalana, de les devocions o d'altres manifestacions històriques, en els goigs d'aquests darrers cinquanta anys trobaríem, no pas menys, els elements del cant popular a l'església i el seu testimoniatge, al qual han contribuït tots els poetes, il·lustradors, músics i impressors del país. Si els goigs antics es conserven en els exemplars rars i més aviat escassos que ja formen part de les col·leccions constituïdes, en els goigs moderns hi ha un tresor col·leccionable, encara abundós, i en el qual són possibles una infinitat de descobertes i de detalls per a la història contemporània. I són part del testimoniatge les edicions commemoratives, les reedicions dels textos antics i les reproduccions en facsímil.

Per això els Amics dels Goigs estimulen els col·leccionistes promovent i adquirint edicions, velles i noves, per distribuir-les entre els seus socis, faciliten l'intercanvi d'exemplars, organitzen i col·laboren en exposicions. Els informen de publicacions i treballs interessants. Volen iniciar col·leccionistes nous entre el jovent i introdueixen els goigs a les biblioteques populars, com a tema d'estudis.

Però no volen pas circumscriure's a l'àmbit del col·leccionisme i la investigació. Senten que l'activitat de l'Entitat encara pot ser útil, i una vegada més, volen afermar-se en el propòsit d'aplegar tots els qui s'interessen pels goigs, com a document, i com a cant dels fidels a l'església. I al servei d'una Església que en els nostres dies necessita aportacions generoses de qualitat i de tradició i preveu que l'exemple persistent dels goigs, nascut dels trobadors, o de les cobles evolucionades i perfectibles, pot tenir noves aplicacions.

Potser vosaltres esteu interessats per algun d'aquests punts i us agradaria d'intervenir-hi.

Us invitem a inscriure-us als Amics dels Goigs, i ho podeu fer. La modesta quota anual es destina en bona part a l'adquisició de goigs per a repartir als socis. Aviat hauréu iniciat o reforçat la vostra col·lecció.

Dins els nostres fons podeu trobar encara molts exemplars que us manquen.

Les nostres circulars informatives i el contacte personal a les reunions i excursions dels Amics dels Goigs us serviran d'estímul, qualsevol que sigui el vostre interès envers els goigs.

Diputació, 231-BARCELONA-7



Goigs dedicats a santa Teresa de Jesús Jornet i Ibars

Com la germana Teresa
voldriem fe provident,
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Si la vida sempre ens crida
comencem molts de camins
demanant sentir per dins
aquell cop que ens pren la vida
per l'ardent i humana empresa:
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Com voldriem el coratge
d'enfortir tota virtut
i cercar el germà vençut
per donar-li el dolç estatge
quan l'esgota la vellesa:
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Com és noble la germana
que sabia l'encís rar
de donar escalf a la llar
perquè en tingui qui en demana;
i la llar restarà encesa,
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Com germana que es prodiga
als qui sobta l'abandó,
ofereix l'acollidor
benestar de parla amiga
pel silenci i la grandesa,
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Cal comprendre la puixança
que ens fa humils en caritat,
perquè ens vingui amb un esclat
de fervor i d'esperança
invencible en l'escomesa:
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

El seu poble la venera
com l'advoca el món sencer:
siguem germans en la fe
tot mirant la peonera
de l'esforç i la fermesa:
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Germana santa Teresa,
ets dels vells, i tant recent:
que el fruit del treball ingent
té el misteri i l'ardidesa
que ve de l'Omnipotent.

Entrada Tornada

Com la ger-ma-na Te-re-sa vol-dri-em fe pro-vi-dent, que el fruit del tre-ball in-gent té el mis-te-ri i l'ar-di-
de-sa que ve de l'Om-ni-po-tent. Si la vi-da sem-pre ens cri-da co-men-cem molts de ca-
mins de-ma-nant sen-tir per dins a-quell cop que ens pren la vi-da per l'ar-dent i hu-ma-na em-pre-sa: que el fruit

V. Tothom coneixerà que sou deixebles meus, diu el Senyor.

R. Per l'estimació que us tindreu entre vosaltres.

PREGUEM: Oh Déu, Vós heu ensenyat a la vostra Església que tots els manaments són inclosos en l'amor a Vós i als germans; feu que exercint les obres de misericòrdia com santa Teresa de Jesús Jornet i Ibars mereixem de ser comptats entre els beneïts del vostre regne. Per Crist Senyor nostre. Amén.

Lletra: Osvald Cardona

Música: Ireneu Segarra, O.S.B.

Boixos: Antoni Ollé i Pinell

G. Praga - Dep. L. - B - 41393 - 1976

1037